

SAYI 3

MEKTEP

HADİS ÖĞRENELİM

- Kişinin Müslüman kardeşini küçük görmesi kötülük olarak kendisine yeter.

- Allah katında dünyanın yok olması, bir Müslümanın öldürülmesinden daha hafiftir.

SAYI : 3

BU SAYIDA :

Balıksız bir deniz. 2

Küresel ısınma. 3

Görsel sanatlar sayfası. 4

Şiir sayfası. 5

Hamsinin çağırısı. 6

Bilim genç (Doğa bizi çağırıyor) 7

Kısa bilimsel bilgiler. 8

Biliyor musunuz? 9

Bulmacalar 10

Bulmacalar 11

2. sayıdaki bulmaca ve bilmece cevapları 12

HAZIRLAYANLAR

Ziya ÇEBİ

Osman DELİHASAN

İsmet YILMAZ

Ayşe TAN

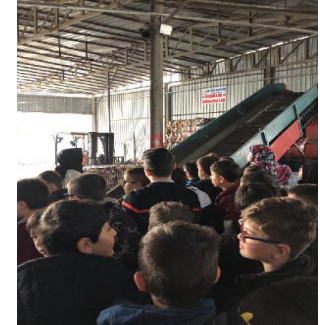
Nurbanu ÖZKAN

Ümran Remziye AKTAŞ

RİÇEV ETKİNLİĞİMİZ

RİÇEV GEZİSİNDEN GÖRÜNTÜLER

Okulumuz 6. Sınıf öğrencileriyle matematikte kümeler konusunu Riçev'e gezi düzenleyerek işledik. Öğretmenlerimiz Ercan Sungur ve Abdullah Karadeniz'e teşekkür ederiz.

BU AY Kİ 4K

Hep Beraber Okuyoruz

Bunun Adı Fındel

Andrew Clements

Kıtaplarımızı İsmet DOĞRU ve Çiğdem KÖRÜKÜMÜK öğretmenlerimizden temin edebiliyoruz.

KİTAPSAĞLIĞI GÖNDÜ: 8 Ocak 2020

Kısa kısa tarih...

1. (1480) İTALYA SEFERİ
2. (1571) KIBRISIN FETHİ
3. (1462) EFLAKIN ALINMASI
4. (1402-1413) FETRET DEVRİ
5. (1345) KARESİ BEYLİĞİNİN ALINMASI

HAZIRLAYAN: Osman DELİHASAN

BALIKSIZ BİR DENİZ

Her zamanki gibi deniz diyarında hava mis gibi kokuyordu. Hemen kahvaltımı yapıp okulun yolunu tuttum. Çünkü okulumu çok seviyorum. İşte sonunda sınıfıma geldim. Zaten ben geldikten sonra öğretmenimiz yılan balığı içeri girdi. Dersimiz deniz tarihiydi ama öğretmenimiz bize farklı bir şey anlatacağını söyledi. Hemen vakit geçmeden anlatmaya başladı;

-Çocuklar maalesef bizim yuvamız olan denizler kirleniyor ve bunun nedeni insanlar. Maalesef dün insanların attığı çöpleri, ahtapot yemek zannedip yedi ve o artık aramızda değil.

İstavrit parmak kaldırdı ve dedi ki;

-Öğretmenim peki bunu neden bize yapıyorlar?

Öğretmenimiz;

-Çocuklar bunun nedenini ben de bilmiyorum ama eğer buna devam ederlerse deniz diyarının sonu olacak gibi gözüküyor.

Hamsi;

-Öğretmenim bunu durduramaz mıyız?

Öğretmenimiz;

-Keşke bir şey yapabilesek Hamsiciğim. Ama bu durumu engelleyemeyiz. Ama bunu insanlar denizler kirlenip balık yiyemeyince akıllanacaklar gibi gözüküyor.

İstavrit;

-Öğretmenim o zaman biz de denizciler gemiyle geldikleri zaman evlerimize saklanırsanız ve böylece balık tutamazlar. Belki o zaman biraz olsun akıllanırlar.

Öğretmenimiz;

-Aslında olabilir. Yarın deniz diyarında olan herkese haber verin. Toplantı yaparız hem onların da fikirlerini alırız.

Sınıf bir anda ‘yaşasın!’ diye bağırdı ve o anda zil çaldı. Çıkış vaktiydi yani herkes evine. Çıkışta İstavrit ve Hamsiyle beraber gittim. Nasıl olsa aynı apartmandaydık.

İstavrit konuşmaya başladı;

-Arkadaşlar eve gidince anne ve babanıza yarınki toplantıyı söylemeyi unutmayın.

Hamsi;

Unutmayız ama biz sadece ailemize anlatabiliriz. Peki ya öbür deniz diyarı sakinleri ne olacak?

İstavrit

-Çok basit bizim ailemiz deniz diyarında çoğu kişiyi tanıyor. Ailemiz tanıdıklarına haber verir, diğerlerine kendi tanıdıkları haber verir.

Hamsi ve ben mantıklı diye bağırdık.

İşte sonunda eve gelmiştik birbirimize iyi akşamlar diyerek evlere dağıldık. Kapıyı çalıp duruyordum ama kapıyı açan yoktu. Allah'tan yanımda anahtarım vardı. kapıyı hemen açıp içeri girdiğim gibi babamı aradım. babam annemin yanlışlıkla bir teneke yemiş olduğunu ve şu anda hastanede olduklarını söyledi ve telefonu kapattı. İşte bu bardağı taşıran son damla oldu. Biz insanlara hiç bir şey yapmamışken onlar neden bizim yuvalarımızı ve ailelerimizi elimizden alıyorlar. Biz kendi halimizde yaşayan hayvanlarız. **ARTIK YETER!**

Hemen istavritlerin olduğu kata çıktım ve zillerini çaldım kapıyı istavrit açtı ve neyin var diye sordu. Ben de olanlardan bahsedince istavrit de çok sinirlendi. Hemen annesine söyledi. Annesi de bizi deniz motoruyla deniz hastanesine götürdü hemen annemin muayene edildiği kata çıktım. Babam beni görünce hemen bana sarıldı. Ben de babama "annem nasıl?" diye sordum. Tam o esnada doktor dışarı çıktı ve çok üzgünüz ama hastayı kaybettik. Babam ve orada bulunan herkes "olamaz!" diye bağırdı. İnsafsız insanlar önce denizleri elimizden aldınız sonra da annemi. O zaman siz de balıksız kalın da görün. Deniz diyarının başkanı olan bay deniz atı bir toplantı yaptı ve sonuç olarak da başka bir denize göç etmeye karar verdik. Hadi bakalım siz daha bu denizde çok hamsi, istavrit, palamut ararsınız. Bakalım bulabilecek misiniz? Tabi ki de hayır. O zaman herkes hazırlansın beş dakika sonra gidiyoruz...

*DENİZSİZ BALIK
BALIKSIZ DA DENİZ OLAMAZ.*

YAZAN: Ayşe TAN

-KÜRESEL ISINMA-

Atmosfere salınan karbondioksit gibi sera etkisi yaratan gazların, yer kabuğunu ve denizlerin ortalama sıcaklıklarına da artışa neden olmasına küresel ısınma denir. Sera etkisi doğal bir olaydır. Fakat çeşitli gazların, insanlar tarafından atmosfere salınması sonucu denge bozularak küresel ısınmada artışa sebep olur.

- Dünya'daki sera etkisine neden olan gazların %36-70 su buharı, %9-26 karbondioksit, %4-9 metan ve %3-7 ile ozon'dur.

Küresel ısınmanın sonuçları;

- Küresel ısınma iklim değişikliklerine sebep olarak şiddetli kasırgalar ve sellere neden olurken uzun süreli kuraklıklar ile çölleşmeye neden olmaktadır.
- Kutuplardaki buzulların erimesi kıyı kesimlerin tamamen sular altında kalmasına sebep olacaktır. Bu da dünyadaki yaşanabilir alanı daraltacaktır.
- Karlı dağlardaki ısı değişimleri nedeniyle sık sık çığlar oluşacak ve çevresindeki yerleşim yerlerini tehlikeye sokacaktır.
- Su kaynaklarının hızlı tükenmesi sonucu susuzluk baş gösterecektir.
- Sıcaklık artışları kuraklık, çölleşme ve orman yangınlarına neden olacaktır.

YAZAN: Nurbanu ÖZKAN

GÖRSEL SANATLAR SAYFASI

“SANAT UYGARLIĞIN İMZASIDIR”

Meryem Ertan 6/A

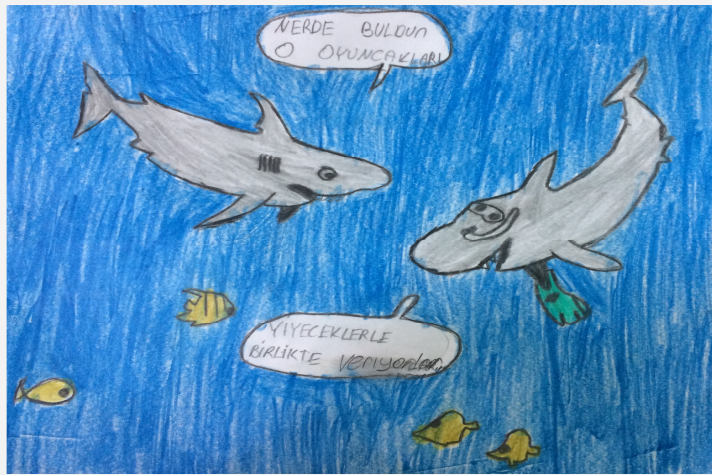

Büşranur Temiz 7/B 521

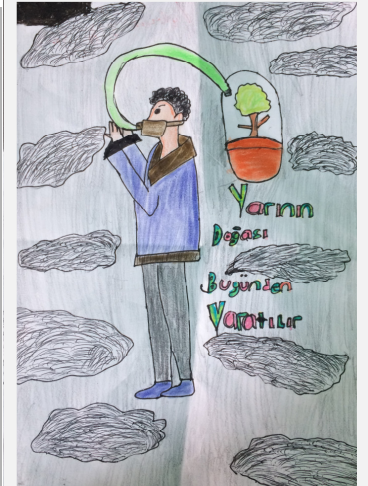
BUNA DUR
DİYELİM!

Ümran Remziye Aktaş 6/A

Mustafa Kızıl 6/B

Belinay Yılmaz 6/A 45

ŞİİR SAYFASI

DOĞAYA DOKUNMA

Doğaya dokunma yaşayan canlılara denize suya toprağa ve
Ormanlara geleceğim her saniye her dakika her saat kirleniyor
Gelecek kirlenirken canlılar ölürken doğaya dokunma
Ağlayan ağaçların ağlayan canlıların sesini duysana
Yemeklerimizin içinden çıkanlar senin suçun
Atma çöpünü yere

Doğaya dokunma atma şu çöpü elindeki bir karış toprağa
Ormanlar kirlenirken sen neredesin ister misin ki elindeki bir
Karış toprağın gitmesini
Unutma yaptıkların çıkacak içinden
Ne oldu diye soracaksın bir kimselere
Mahvettiğin topraklar
Anlatamazlar sana çektiklerini

İsmet YILMAZ

ÇEVREYİ KORUYALIM

İnşanlar çevremize
Eline ne geçerse atıyor.
Gelecekteki insanları
Hiç düşünmüyorlar.

İnşanların hiçbiri
Çevreyi korumuyor.
Gelecekteki çocukları
Hiç düşünmüyorlar.

İnşanlar atıklarının hepsini
Çevremize atıyorlar.
Oysaki dünyada
onlarda yaşıyor

Eylül KESİCİ

ÇEVREMİZİ TEMİZ TUTALIM

Çevremizdir en önemlisi,
Onu koruyup sevmeliyiz
Hayatımızın bir parçasıdır
Günlerin güzeli

Hayalimizdir temizlik
Çevremizi temiz tutmalı
Onu korumalıyız ve sevmeliyiz.
Çevreyi korumak sorumluluktur.

Temiz bir çevrede yaşamak
Hakkımızdır
Hakkımızı kullanırken
Sorumlulukları da unutmamalıyız

Mustafa Köse

ÇEVREMİZ

İnşanlar kirletti denizleri
Fabrikasyon buharı kirli kirli
Kendi isteklerinin peşlerine düştüler
Bu yüzden doğa ölmeye meyilli

Çok can gitti hala gidiyor
Kutuplar yerle bir oluyor
Dünyanın sonu geliyor
Uyan insan uyan!

İnşanlar hiç düşünmüyor
Kendisinden sonra gelecekleri
Doğayı, hayvanları
En önemlisi torunlarını düşünmüyor!

Daha bilinçli olalım
Çevremizi koruyalım
Dünyamıza önem verip
Güzelce yaşayalım.

Belinay Yılmaz

HAMSİNİN ÇAĞRISI

Yine benim gibi birçok hamsinin şu insanoğlu yüzünden zorlu bir hayatı vardır. Bu konuda sakın bana şikâyetçi demeyin. Çünkü lezzetli hamsiler yemek istiyorsanız denize çöp atmayın! Siz o çöpleri attıkça birçok balık zehirleniyor. Hatta geçen gün yakın bir arkadaşımın boğazına sizin attığınız şişelerin kapaklarından biri kaçtı. Şuan evim olan denizden, iğreniyorum. Çok pis ve etrafı çöpler sarmış durumda. Siz nasıl evinizi itina ile temiz tutmaya çalışıyorsanız, biz de denizimizi temiz tutmaya çalışıyoruz. Bunun için sizin yardımınız ihtiyacımız var. Lütfen bizim biricik denizlerimize çöp atmayın. Onlar bizim yuvamız bizi yuvamızdan etmeyin.

DENİZ KİRLİLİĞİ

Denizel yaşamın karşılaştığı en önemli tehditlerden biri, besin zincirinin tabanından tepesine kadar bulunabilen mikro boyuttaki plastik parçaları... Her yıl dünya okyanuslarına ve denizlere 8 milyon ton plastik çöp atılıyor ve hâlihazırda 5,25 trilyon parça tuzlu sularda yüzüyor. Kirlilik bu hızla ilerlemeye devam ederse 2050 yılında denizlerde balıktan çok plastik bulunacağı öngörülüyor.

Andres Cosar yönetimindeki İspanyol araştırma ekibi, Akdeniz'in de dünyanın diğer denizlerinden farklı olmadığını ortaya koymakta. Plos One dergisinde yayımlanan araştırmaya göre Akdeniz'de yüzen plastik çöp miktarının yılda 1.000 ila 3.000 ton arası arttığı hesaplanıyor. Bunlar gözle görülen, birde görülmeyenler var... Plastik, gözle görülemeyen boyutta olduğunda etkileri de çoğu zaman yok sayılıyor. Parçacıkların 5 milimetrenin altında olanlarına mikro, 100 nanometrenin altında olanlarına ise nano plastik deniliyor. Bu yapılar evlerde kullanılan temizlik malzemelerinden kaynaklanıyor. Diş macunu, masaj yapan mikro partiküllü duş jeli ve süper leke sökücü deterjanlar kullanıldıktan sonra denize ulaşıyor. Bu parçacıklar plankton ve balıklar tarafından tüketiliyor. Yakın zamanda yayımlanan araştırmalar, tüketilen her gram midyenin içinde en az bir adet mikro parçacık bulunduğunu gösteriyor. Böylece, plastik soframıza, ardından da midemize kadar gelebiliyor. Kısa sürede bu kirlilik sona ermezse hem biz hem de hayvanlar sağlığından olacak.

KAYNAKLAR: Web siteleri

Hazırlayan: Ümran Remziye AKTAŞ

Doğa Bizi Çağırıyor!

Yemyeşil ağaçlar, berrak bir dere, dere kenarında su içen ve dinlenen ceylanlar, her yeri kaplayan rengârenk çiçekler... Bu tasvir, hemen hemen hepimizin her gün gördüğü manzaraya değil bilgisayar ekranlarımızı süsleyen ekran koruyuculardan birine ait. Çünkü artık doğa şehrin çok ötesinde kaldı. Çevremiz düzensiz evler, inşaatlar, trafik ve gürültü ile sarılmış durumda. Peki, maruz kaldığımız bu çevre psikolojik sağlığımızı nasıl etkiliyor? Bu etkilerden korunmak ve kurtulmak mümkün mü? Tüm bu etkilerden uzak durmak için tek çare her şeyi geride bırakıp “doğaya taşınmak” mı?

Doğa ve doğal ortamlara yakın olma, estetik güzellik ve emniyet hissi gibi çevresel koşullar psikolojimizi olumlu yönde etkileyebiliyor. Günümüz sorunlarından şehirlerdeki düzensiz yapılaşma ise bizlere doğadan uzak, gürültülü, estetik olmayan ve güvensiz yaşam alanları sunuyor. Peki, bu olumsuz çevresel faktörler psikolojimizi ne şekilde etkiliyor?

Doğadan ve park, bahçe gibi doğal çevrelerden, yani “yeşilden” uzak olmak stresli bir yaşamı beraberinde getiriyor. Çünkü doğayı yok eden karmaşık düzendeki yapılar, algımızı yoğun şekilde uyararak zihinsel yorgunluk hissetmemize neden oluyor. Ayrıca inşaatların ve bu düzensiz yapıların yol açtığı trafiğin gürültüsü, aşırı kalabalık yaşam alanları da öfke ve kaygı düzeyini artırarak bizleri tahammülsüz bireylere dönüştürüyor. Tüm bu etkilerden özellikle de gençler nasibini alıyor. Çünkü doğaya erişimi olmayan gençler, eğitim ve sosyalleşme gibi ihtiyaçları için zamanlarının çoğunu kapalı ve kalabalık mekânlarda trafikte harcıyorlar.

Ayrıca şehirlerdeki düzensiz yapılaşma ile ortaya çıkan altyapı problemleri su baskını ve heyelan gibi çeşitli doğal afetlere neden olabiliyor ve bu çevrelerde yaşayan bireylerin güvensiz hissetmelerine, gergin ve mutsuz olmalarına yol açıyor.

Peki, ne yapılmalı?

Bilgisayar başından kalkıp oyunlara ve sosyal medyaya bir “doğa molası” verebiliriz. Neden mi? Çünkü yapılan çalışmalar “doğa ana”nın bizi iyileştirmek için her zaman hazır olduğunu gösteriyor. Örneğin Max Plank İnsan Gelişimi Enstitüsü araştırmacıları, ormana yakın bölgelerde yaşamının beyinde duygusal tepkilerden sorumlu bölge olan ve stres oluşumunda önemli rol oynayan amigdala ile ilişkili olduğunu gösterdiler. Araştırmacılara göre ormana yakın bölgelerde yaşayan bireyler stresle baş etme konusunda diğerlerine göre daha başarılı. Heidelberg Üniversitesi’nden Florian Lederbogen ve çalışma arkadaşları tarafından yürütülen beyin görüntüleme çalışması da şehirde yaşayan bireylerde amigdalanın, küçük kasabalarda yaşayanlara göre daha aktif olduğunu göstererek şehir yaşamının yarattığı stres düzeyini ortaya koyuyor. Tabii ki herkesin doğa ile iç içe yaşaması mümkün değil. Bu durumda olanlar doğada kısa yürüyüşler gerçekleştirebilirler. Stanford Üniversitesi ve Royal İsveç Bilim Akademisi’nden bilim insanları, yaygın psikolojik rahatsızlıklardan biri olan depresyonun yanı sıra diğer psikolojik bozuklukların da temelinde yatan negatif düşünce tekrarının (ruminasyon) yaklaşık üç kilometrelik doğa yürüyüşleri yapan katılımcılarda önemli ölçüde azaldığını belirtiyor. Yani doğa uyarılmışlık düzeyini düşürerek stresi ve olumsuz duygu ve düşünceleri azaltabilir.

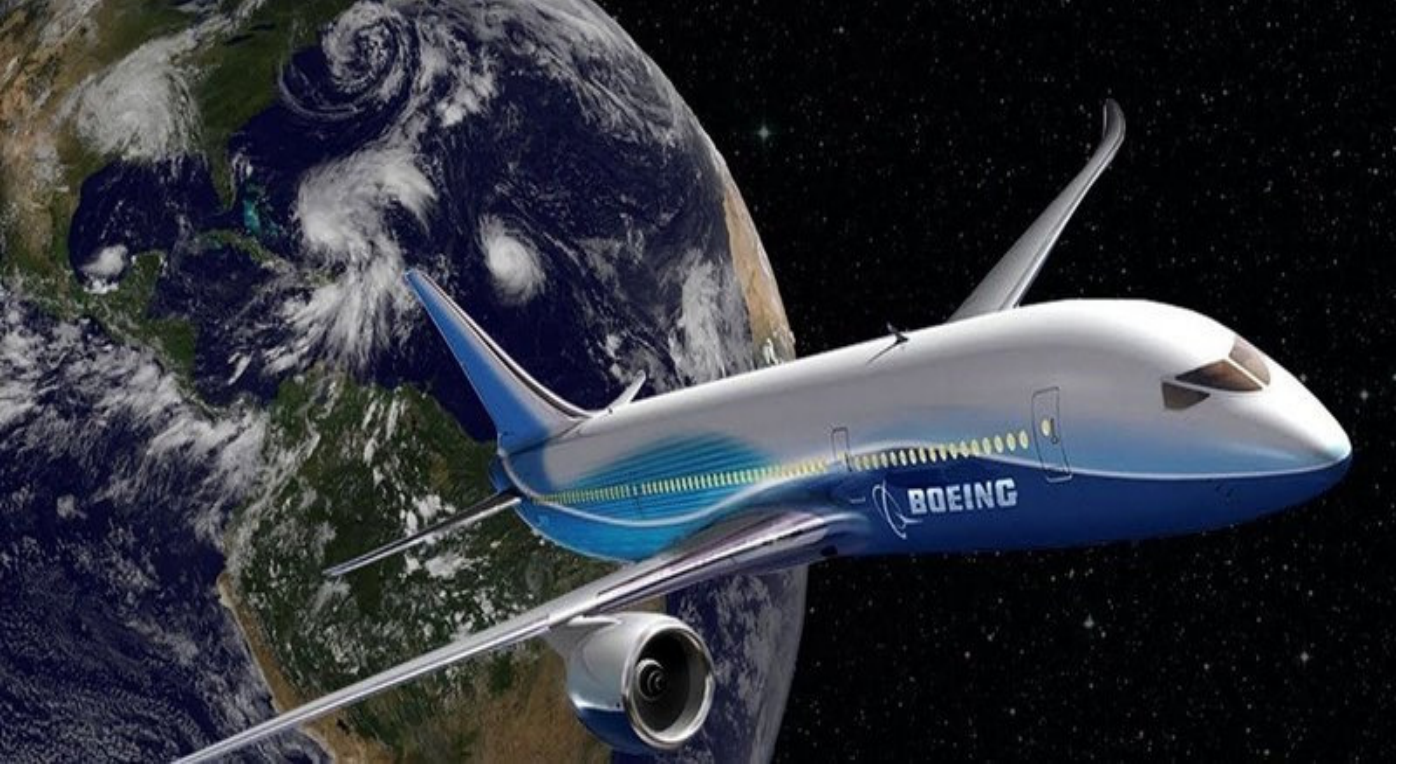
Ülkemizin doğal güzellikler açısından hayli zengin olması, doğaya ulaşım açısından bizlere çeşitli imkânlar sunuyor. Örneğin çeşitli doğa kamplarına katılabilir, birçok şehirde düzenli olarak doğa yürüyüşü etkinlikleri düzenleyen doğasever topluluklar ile doğayı güvenli şekilde keşfedebiliriz

KISA BİLİMSEL BİLGİLER: BİLİYOR MUSUNUZ?

- Eğer ayağınıza soğan sürerseniz, yaklaşık bir saat sonra tadını almaya başlarsınız; çünkü kan damarlarınıza işler.
- İnsan vücudunun 3 santimlik bir kısmında bile en az 20 milyon mikroskopik canlı yaşar.
- Bir salyangoz 3-4 yıl boyunca uyuyabilir; bu süre içinde besine ihtiyaç duymaz.
- Zürafalar, susuzluğa develerden daha uzun süre dayanabilir.
- Karanlık bir odada tutulan bir japon balığının rengi git gide solacaktır.
- Bir incinin gerçek olup olmadığını anlamak için üstüne sirke sürmeniz yeterlidir. Eğer gerçekse, baloncuklar çıkmaya başlayacaktır.
- İstiridyeler cinsiyet değiştirebilir.
- Bir nötron yıldızının en ufak bir parçası bile 100 milyon ton ağırlığında olabilir.
- 2.000 kilometre uzunluğundaki Büyük Mercan Resifi, dünya üzerinde yaşayan en büyük canlıdır.
- Otistiklerin %65'i aynı zamanda solaktır.
- Tipik bir hortum, 8.000 megaton bombaya eşdeğer enerji ortaya çıkarır.
- Kutup ayıları saatte 40 kilometre hızla koşabilir ve 1,8 metre yükseğe sıçrayabilirler.
- İnsan vücudunda bulunan damarların uzunluğu yaklaşık 100 bin kilometredir. Bu uzunlukta bir iple, dünyayı 2,5 kez çevrelemek mümkündür.
- Beyin boş bir lambayı aydınlatacak kadar enerji kullanır.
- Bir ahtapot yavrusu ilk doğduğunda, ancak bir pire boyutundadır.
- Amerikalılar çöpe saatte 2.5 milyon plastik şişe atıyor, yani her üç haftada bir Ay'a ulaşmaya yetecek uzunlukta şişe birikiyor.

Biliyor musunuz?

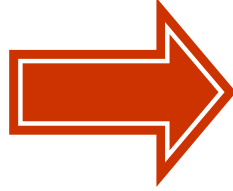
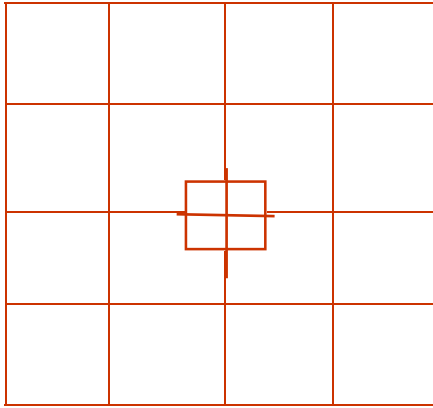

Dünya üzerinde o kadar çok bilmediğimi şey var ki duyunca hayret etmemek mümkün değil. Bunun yanında bir de bildiğimizi sandığımız ama yanlış bildiklerimizde var. Mesela uçaklar neden uzayda seyahat edemez biliyor musunuz? İşin aslı, artık günlük hayatımızın birer parçası olan uçaklar gezegenimizi terk edip uzaya bile çıkamazlar. Zira bir nesnenin gezegenimizi terk etmesi için en az

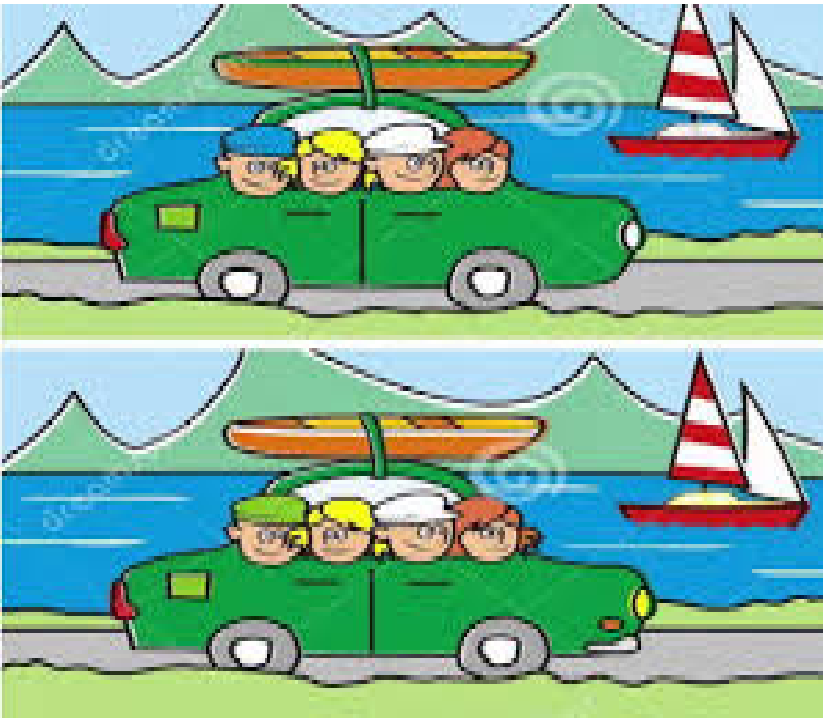
SASIRTICI BİLGİLER

- Bol su tüketen insanlar daha mutlu olurlar ve bu suyun yan etkisidir.
- Baykuşlar mavi rengi görebilen tek kuştur.
- Bir "big mac" hamburgerin ekmeğinde, ortalama 178 adet susam bulunur.
- Türkiye'de barış ismini ilk olarak Barış Manço almıştır.
- Bir kilo limonda, bir kilo çilekten daha fazla şeker bulunur.
- Burnunuzu tıkarırsanız mmmm sesi çıkartamazsınız.
- Kediler, ultrason seslerini duyabilirler.
- Dirseğinize dilinizi değdirmek artık imkansız değil. Bunu yapabilenler var. (Denemek ister misiniz?)
- Dünya nüfusunun yarısı hiç telefonla konuşmamıştır.

BULMACALAR

KAÇ ADET KARE VARDIR?

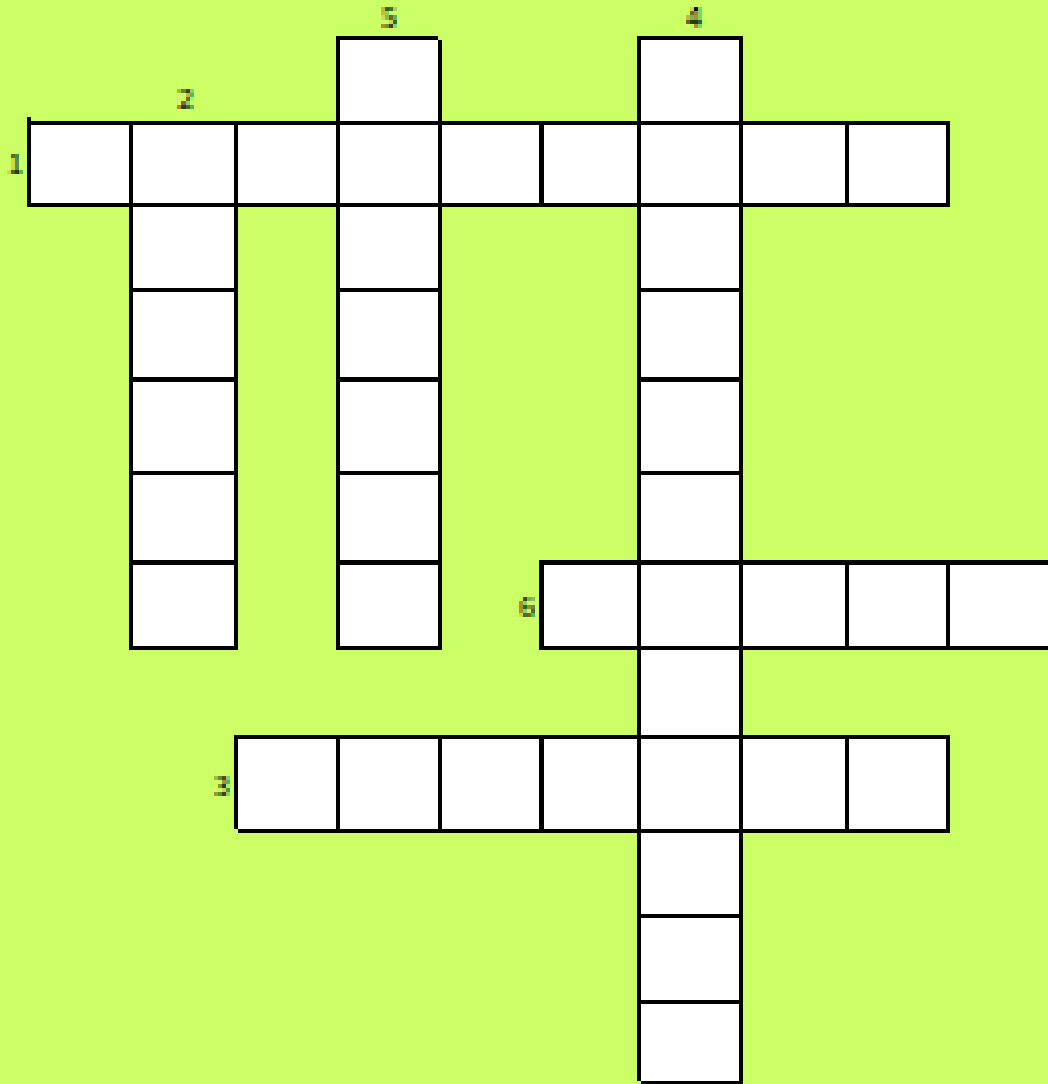
İki resim arasındaki farkları bulunuz.

SUDOKULAR

			2				6	3
	4		7	9	3	5	2	
6				1				7
			9			4		
2				4				6
	9		6	3	2	1	5	
			5				3	4

		3				9		7	
						7	1		6
6	7	4	5	8					3
						4	3		
	3							1	
		9	2						
3				5	8	7	9	4	
8		5	7						
	4		3				2		

BULMACALAR

1. Türklere Anadolu'nun kapılarını açan savaş.
2. Ahi Evran'ın kurduğu bir sistem.
3. Gemilerin yapıldığı ve tamir edildiği yer.
4. Anadolu'nun kesin olarak Türk yurdu olmasını sağlayan savaş
5. Bilinen ilk Türk denizi.
6. Bir şehir veya ülkeyi savaşarak alma.

2. SAYIDAKİ BULMACA VE BİLMECE CEVAPLARI

K S K H B B U N Q E B H F F Q
A K O L U V V Y Z V P K M T I
L U R E Y C U S U K X I A O V
P C O N U B B G K K G L O P R
I U N F K M T S U M A C R L Y
Y K E D D I O N L J N A T A G
C D R O O X P H A T J L X R R
Q O D L L P O L K J I D N D A
S L A A A Q H C C R Y A U A K
H A M S S H L L I C O M E M Y
Q S A I I Q H B K D M A S A U
O I R M M A L Y U V A R J R V
T M U I K A R I N C I K J V A
L K A N P L A Z M A S I K Q R
X B N A T A R D A M A R I F U

KARINCIK
AORT
KANPLAZMASI
KALP
KORONERDAMAR
ANJIYO
AKYUVAR
KULAKCIK
ALYUVAR
ATARDAMAR
LENFDOLASIMI
KILCALDAMAR
TOPLARDAMAR
BUYUKDOLASIM
KUCUKDOLASIM

CEVAPLAR

1. En çok kardeşi olan meyve hangi meyvedir? = **UZUM**
2. Sarı mendil mavi denize düşerse ne olur? = **ISLANIR**
3. Deniz üstünde, yufka açar. = **DALGA**
4. Dalda durur, elde durmaz. = **KUŞ**
5. Hangi kalemle yazı yazılmaz? = **KONTROL KALEMİ**

TEŞEKKÜRLER

Muharrem USTA
Hasan EKŞİOĞLU
Simge SUNGUR
Mehmet Eniz KAYA
Ünal SAMAT
Sinem SOLAK
Berna DOĞRU
Çiğdem KAHRAMAN